

16. Liefdesliederen van Inanna en Dumuzi (III)

Erotisch samenzijn

De Sumeriërs zongen over het liefdespaar Inanna en de herder Dumuzi tijdens de vele feesten die zij volgens de agrarische kalender vierden. De liederen beschrijven op een vrijmoedige wijze het seksuele samenzijn tussen de geliefden.

De koning vereert de godin in haar tempel en speelt zelf de rol van de herder Dumuzi in het liefdesspel. Inanna laat de koning met haar schaamhaar spelen Het haar van mijn schoot maakte hij door de war. Het seksuele spel blijkt een metafoor voor het bewerken van de grond. Wie zal een os door de vochtige en welbewaterde grond laten trekken? roept de godin. Dat zal de koning voor haar doen, roept de koning. Inanna, de koning zal ze voor u ploegen. Koning Dumuzi zal ze voor u ploegen. Dan beschrijft de hymne dat de omhelzing met Inanna de vruchten van het land omhoog laat schieten. Als ze zich opricht uit de omhelzing van de koning, staat het vlas samen met haar overeind, staat de gerst samen met haar overeind. Dank zij haar liefde zal de steppe gevuld zijn als een bloeiende tuin.

In een hymne vraagt het koor aan Inanna wat haar 'broer' tegen haar gezegd heeft toen ze buiten liep. Ze vertelt dat de broer haar naar zijn huis bracht en haar liet liggen op zijn siroopzoete bed. In de vertaling van Julia Assante:

*Toen mijn uitzonderlijke lief, mijn hart, naast mij lag
wij om de beurt elkaar met de tong kusten, om de beurt,
toen deed mijn broer met zijn mooie ogen het vijftig keer.
Als een uitgeput persoon stond hij voor mij,
terwijl ik daar trillend lag, en sprakeloos zweeg voor hem.
Mijn broeder legde zijn handen om mijn heupen.
Met mijn kostbare schat bracht ik de dag door.*

*Laat me gaan, mijn zuster! Laat me gaan!
Toe! Mijn geliefde zuster, laat me naar het paleis gaan.*

Afgaand op de laatste regel woont Dumuzi in een paleis. Dit zou kunnen betekenen dat dit lied in hofkringen is ontstaan en mogelijk gecomponeerd werd door een van de harem vrouwen van de koning. Maar 'het paleis' kan ook een metafoor zijn voor de schaapskooi van de herder en dan zou het om gewone volksliedjes kunnen gaan.

De vrouweneed

In een lied dat de Israëliëse vertaler Yitzak Sefati *De vrouweneed* noemt prijst de broeder de ogen, mond en lippen van zijn geliefde, zijn 'zuster'. De namen van Dumuzi en Inanna worden niet genoemd, hoewel het onderschrift aangeeft dat het een lied voor Inanna is. De Deens/Amerikaanse assyrioloog Thorkild Jacobsen ziet er dan ook een dialoog in tussen een bezoeker van een bierhuis en de waardin. De bezoeker prijst eerst de charmes van de waardin en daarna prijst hij haar gerstebier, haar sterke drank en haar glanzende ogen. Hij noemt haar een kind van een koning. Maar de vrouw laat zich niet zo gemakkelijk paaien en verlangt eerst dat haar broeder een eed aflegt, waarin hij verklaart dat hij zijn handen en zijn hoofd niet op een vreemde vrouw heeft gelegd. Volgens Sefati verlangt de vrouw dat de man een kuisheidsverklaring aflegt. Maar in de vertaling van Jacobsen - die nogal afwijkt van die van Sefati - wil de vrouw dat de vreemdeling - die in een andere stad woont - in zijn eed zweert dat hij geen spion is. De eedaflegging voltrekt zich op een merkwaardige wijze:

Je rechterhand moet je op mijn schoot leggen,
je linkerhand op mijn voorhoofd.
Wanneer je je mond dicht bij mijn mond hebt gebracht,
wanneer je mijn lippen in je mond hebt genomen,
zul je op die manier een eed op mij afleggen.
Dat is de 'vrouweneed', broer met je mooie ogen.

Mijn bloesemdrager, mijn vruchtdrager, je hi-li-allure is bedwelmend.
Mijn bloeiende tuin van de appelboom, je hi-li-allure is bedwelmend.
Mijn vruchtdragende tuin van de mes-boom, je hi-li-allure is bedwelmend.
Dumuzi-abzu zelve, je hi-li-allure is bedwelmend.

Mijn reine pilaar, mijn reine pilaar, je hi-li-allure is bedwelmend.
Albaste pilaar, getooid met de lapis-lazuli-kroon, je hi-li-allure is bedwelmend.

Het Sumerische woord hi-li drukt de zwoele erotische aantrekkingskracht uit, die vooral rond godin Inanna hing. Sefati meent dat deze opmerkelijke eedaflegging een gewoonte was, waarbij de bruidegom vóór het huwelijk

tegenover zijn bruid een kuisheidsverklaring aflegde. Maar Jacobsen ziet er een erotische dubbele bodem in. In de oudheid voltrok een eedaflegging zich soms op deze wijze. In het Oude Testament (Genesis 24:2-9) vraagt Abraham aan zijn knecht om zijn hand 'onder zijn heup' te leggen en te zweren dat hij voor zijn zoon geen vrouw zal zoeken onder de Kanaänieten. De appelboom in het eerder geciteerde gedicht is volgens Jacobsen een metafoor van het mannelijke geslacht. De 'schaduwrijke tuin' waarin de boom staat is het schaamhaar. De albasten pilaar die in donkerblauwe lapis lazuli stenen is gezet, is een metafoor voor het mannelijk lid. Het planten van bomen in de tuin - waaronder de appelboom - was vaak een metafoor voor geslachtsverkeer, net zoals de uitnodiging om naar de tuin te gaan. De betekenis van de lapis-lazuli-kroon boven op de pilaar is dan ook niet moeilijk meer te begrijpen.

Volgende week: De taverne

Seks en bier. Terracotta reliëf uit Larsa (Barrelet, 1968, Tello pl. L, fig. 527; Louvre, AO 16681)

Seks en bier. Terracotta reliëf uit Khafajeh (Met dank aan: Oriental Institute of the University of Chicago; Assante, 2003, fig. 1, 3, 1)